

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 101/2018-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpených advokátkou JUDr. Máriou Trylčovou, J. Kráľa 738/12, Senica, pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 9/2013 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“) pre namietané porušenie

ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 9/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovatelia v sťažnosti uviedli:

„... ako žalobcovia podali na Okresný súd Senica dňa 24.04.2013 Žalobu o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, ktorou sa domáhali zaplatenia sumy 8.000,- EUR každému zo sťažovateľov z titulu zásahu do práva na rodinný život sťažovateľov v 1 / až v 4/ rade a zaplatenia sumy 16.000,- EUR z titulu zásahu do práva na život a na rodinný život v mene zomrelej [REDAKOVANÉ], manželky sťažovateľa v 1/ rade a mamy sťažovateľov v 2/ až 4/ rade, žaloba bola podaná voči žalovaným: 1/ [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ].

Konanie je vedené na Okresnom súde Senica pod spisovou značkou 10C/9/2013.

Napriek tomu, že od podania žaloby uplynuli štyri roky a necelých osem mesiacov, sťažovatelia k dnešnému dňu nedosiahli uspokojenie svojich nárokov, žalovaní svoj záväzok nezaplatili, žalovaný v 2/ rade odôvodnil nezaplatenie podaným dovolaním.

Vo veci samej sa uskutočnili dve pojednávania a to pojednávanie dňa 11.09.2014 a dňa 04.12.2014.

Prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo po roku a piatich mesiacoch po podaní návrhu na súd.

Rozsudkom Okresného súdu Senica č. k. 10C/9/2013-129 04.12.2014 súd uložil povinnosť žalovaným v 1/ a v 2/ rade spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi v 1/ rade sumu 8.000,- EUR, sťažovateľovi v 2/ rade sumu 8.000,- EUR, sťažovateľovi v 3/ rade sumu 8.000,- EUR a sťažovateľovi v 4/ rade sumu 8.000,- EUR do troch dní od právoplatnosti rozsudku, súd uložil povinnosť žalovaným v 1/ a v 2/ rade spoločne a nerozdielne zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia v sume 1.143,01 EUR k rukám JUDr. Márie Trylčovej, právnej zástupkyne sťažovateľov v 1/ až 4/ rade do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd uložil povinnosť žalovaným v 1 / a v 2 / rade spoločne a

nerozdielne zaplatiť súdny poplatok za návrh vo výške 1.026,- EUR do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet Slovenskej republiky - Okresnému súdu Senica. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.08.2016 a vykonateľné je dňa 26.08.2016.

Dňa 08.01.2015 a dňa 13.01.2015 podali voči Rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 10C/9/2013-129 zo dňa 04.12.2014 žalovaní v 1/ a v 2/ rade odvolanie.

Okresný súd Senica nevykonal riadne a včas úkony potrebné na predloženie spisu odvolaciemu súdu. Žiadosťou zo dňa 07.07.2015 sme Okresný súd Senica požiadali o vykonanie úkonov podľa § 209a O.s.p. a o postúpenie spisu na Krajský súd v Trnave z dôvodu podaného odvolania. Dňa 28.07.2015 nám Okresný súd Senica odvolania doručil na vyjadrenie. Dňa 12.08.2015 sme podali na Okresný súd Senica vyjadrenie k obom odvolaniam. Dňa 13.08.2015 bol spis predložený Krajskému súdu v Trnave.

Rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 10Co/566/2015-229 zo dňa 29.06.2016 odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo veci samej, ktorým sa ukladá povinnosť žalovaným 1/ a 2/ zaplatiť každému sťažovateľovi (žalobcovi) 8.000,- EUR, potvrdil a v časti spôsobu plnenia zmenil tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania a uloženia povinnosti zaplatiť súdny poplatok potvrdil. Odvolací súd uložil žalovanému 1/ a 2/ povinnosť solidárne zaplatiť sťažovateľom v 1/ až 4/ rade náhradu trov právneho zastúpenia 229,19 eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, k rukám právnej zástupkyne sťažovateľov. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.08.2016.“

3. Sťažovatelia ďalej uviedli:

„Dňa 23.09.2016 podal žalovaný v 2/ rade dovolanie voči Rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 10Co/566/2015-229 zo dňa 29.06.2016.

Okresný súd Senica nám doručil dovolanie dňa 31.01.2017, dňa 10.02.2017 sme podali vyjadrenie k dovolaniu. Dňa 21.03.2017 sme požiadali Okresný súd Senica o vykonanie úkonov podľa 436 a nasl. C.s.p. a o postúpenie spisu na dovolací súd v zmysle § 437 C.s.p..

Dňa 03.07.2017 požiadal sťažovateľ v 1/ rade predsedu Okresného súdu Senica o vykonanie dohľadu vo veci vedenej Okresným súdom Senica pod sp. zn. 10C/9/2013.

Dňa 08.08.2017 odpovedala na žiadosť sťažovateľa v 1/ rade zákonná sudkyňa [REDAKOVANÉ]. Žiadosť sťažovateľa v 1/ rade nebola predsedovi súdu predložená. Postup pri vybavení žiadosti považujeme za nesprávny.

Sťažovateľ v 1/ rade podal opätovnú žiadosť o vykonanie dohľadu nad vecou dňa 21.08.2017.

Predseda Okresného súdu Senica dňa 05.10.2017 odpovedal, že spis bol predložený na Najvyšší súd SR na rozhodnutie o dovolaní, bez nahliadnutia do spisu nemôže zaslať vyjadrenie k podaniu. S daným tvrdením sa nestotožňujeme, nakoľko Okresný súd Senica disponuje informačným systémom v elektronickej podobe, z ktorého je možné presne zistiť kedy bol aký úkon vykonaný a u koho z daného súdneho oddelenia (u sudcu, vyššieho súdneho úradníka, asistenta senátu alebo súdneho tajomníka) sa spis skutočne nachádzal po akú dlhú dobu.

Dňa 18.10.2017 zaslala podpredsedníčka Okresného súdu Senica sťažovateľovi v 1/ rade odpoveď na jeho žiadosť o vykonanie dohľadu. V odpovedi pripúšťa existenciu väčších časových úsekov medzi jednotlivými úkonmi s poukazom na odchod troch sudkýň Okresného súdu Senica do dôchodku.

Vyššie popísané konanie súdu rozhodne nemožno hodnotiť ako bezprietahové, keď Okresný súd Senica vo veci nekonal niekoľko mesiacov, hoci konať mal a mohol.

Dňa 23.09.2016 žalovaný v 2/ rade, [REDAKOVANÉ] podal dovolanie. Súd prvého stupňa mal postupovať tak, že mal obratom vyzvať žalovaného v 2/ rade na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie, doručiť dovolanie na vyjadrenie sťažovateľom (žalobcom v 1/ až 4/ rade) a žalovanému v 1/ rade, pričom po uplynutí lehoty 10 dní na vyjadrenie mal zaslať vyjadrenia žalovanému v 2/ rade. Po uplynutí lehoty 10 dní na vyjadrenie žalovaného v 2/ rade mal súd predložiť spis dovolaciemu súdu.

Nič nebráni tomu, aby úkony Okresného súdu Senica v súvislosti s dovolaním boli vykonané v časovom horizonte mesiaca alebo dvoch mesiacov. Niektoré úkony bolo možné vykonať súčasne, napr. výzvu na zaplatenie súdneho poplatku a doručenie dovolania na vyjadrenie ostatným účastníkom konania. Po vrátení doručenky od žalovaného v 2/ rade, svedčiacej o doručení vyjadrení ostatných účastníkov mohol byť spis ihneď predložený

dovolaciemu súdu. Úkony súdu prvého stupňa nie sú právne zložité, spočívajú len v doručovaní dokumentácie stranám sporu.

Napriek tomu nám bolo dovolanie doručené až dňa 31.01.2017, k dovolaniu sme sa vyjadrili dňa 10.02.2017.

Dňa 21.03.2017 sme urgovali Okresný súd Senica o vykonanie potrebných úkonov a predloženie spisu dovolaciemu súdu. Výzva zostala bez účinku.

Presný dátum predloženia spisu dovolaciemu súdu Okresný súd Senica neuviedol. Domnievame sa teda, že tak učinil po 08.08.2017, teda jedenásť mesiacov po podaní dovolania.

Súd prvého stupňa nekonal plynulo ani v predchádzajúcom období, poukazujeme najmä na preťahy medzi podaním žaloby dňa 24.04.2013 a nariadením prvého pojednávania vo veci dňa 11.09.2014, a preťahy po podaní odvolaní žalovanými, keď boli odvolania podané dňa 08.01.2015 a dňa 13.01.2015 a Okresný súd Senica zaslal spis na Krajský súd v Trnave dňa 13.08.2015.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Ústavné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných preťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené nečinnosťou Okresného súdu Senica, Námestie oslobodenia 1, 905 30 Senica v konaní vedenom pod spisovou značkou 10C/9/2013.

Ukladá sa Okresnému súdu Senica, Námestie oslobodenia 1, 905 30 Senica, aby vo veci ďalej konal bez preťahov.

Sťažovateľom v 1/ až 4/ rade sa každému priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- EUR, ktoré je Okresný súd Senica, Námestie oslobodenia 1, 905 30 Senica povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Senica, Námestie oslobodenia 1, 905 30 Senica je povinný zaplatiť trovy konania sťažovateľov v 1/ až 4/ rade v sume 459,46 EUR na účet JUDr. Márie Trylčovej, právnej zástupkyne sťažovateľov v 1/ až 4/ rade vedený vo VUB, a. s., IBAN: SK79 0200 0000 0001 3584 5182, SWIFT: SUBASKBX, v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Ústavný súd z predloženého súdneho spisu okresného súdu zistil, že priebeh napadnutého konania bol takýto:

- 24. apríl 2013 – okresnému súdu bola doručená žaloba sťažovateľov o ochranu osobnosti a o náhradu nemajetkovej ujmy,

- 26. november 2013 – okresný súd po vykonaní jednoduchých procesných úkonov nariadil termín pojednávania na 17. december 2013, ktoré sa neuskutočnilo z dôvodu vzniesenia námietky zaujatosti voči zákonnej sudkyňi zo strany právneho zástupcu odporcu v 1. rade,

- 5. február 2014 – Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením rozhodol, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z pojednávania a rozhodovania v predmetnej veci (uznesenie doručené okresnému súdu 14. februára 2014),

- 11. september 2014 – uskutočnilo sa pojednávanie a bolo odročené na 25. november 2014 na účel ďalšieho dokazovania,

- 4. december 2014 – po zrušení pojednávania nariadeného na 25. november 2014 okresný súd vyhlásil rozsudok v merite veci, ktorým okrem iného zaviazal odporcov v 1. a 2. rade uhradiť sťažovateľom nemajetkovú ujmu a trovy konania,

- 8. január 2015, 13. január 2015 – okresnému súdu boli doručené odvolania proti meritórnemu rozsudku okresného súdu zo 4. decembra 2014 podané odporcami v 1. a 2. rade

- 17. august 2015 – okresný súd po vykonaní jednotlivých procesných úkonov predložil súdny spis okresnému súdu s odvolaniami na rozhodnutie krajskému súdu,

- 29. jún 2016 – krajský súd vyhlásil rozsudok, ktorým potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu, iba časť spôsob plnenia zmenil tak „že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu takto plnenia povinnosť druhého žalovaného“. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 22. augusta 2016,

- 23. september 2016 – okresnému súdu bolo doručené dovolanie žalovaného v 2. rade voči rozsudku krajského súdu z 29. júna 2016 v spojení s rozsudkom okresného súdu zo 4. decembra 2014,

- 13. január 2017 – okresný súd vyzval žalovaného v 2. rade na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie a ostatných účastníkov, aby sa k dovolaniu písomne vyjadrili,
- 10. február 2017, 13. február 2017 – okresnému súdu boli doručené vyjadrenia účastníkov k podanému dovolaniu,
- 30. marec 2017 – okresný súd uznesením vyzval žalovaného v 2. rade na „zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie“,
- 8. august 2017 – pokyn zákonnej sudkyne pre kanceláriu, aby po doručení vyjadrení žalobcov k dovolaniu po vrátení doručeníek bola vec predložená na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“),
- 7. september 2017 – súdny spis bol najvyššiemu súdu predložený 7. septembra 2017.

III.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

10. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 9/2013.

12. Pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu... K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (napr. IV. ÚS 221/04, III. ÚS 103/07, III. ÚS 139/07).

13. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie týchto práv označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. To znamená, že ústavný súd pri skúmaní porušenia označených práv zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o ich porušení (IV. ÚS 226/04, IV. ÚS 202/2010). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nedochádza

k porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02, IV. ÚS 103/07).

14. V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

15. Ústavný súd ďalej uvádza, že nie každý priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

16. Ústavný súd zo sťažnosti a zapožičaného súdneho spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 10 C 9/2013 zistil, že napadnuté konanie právoplatne skončilo 22. augusta 2016, keď nadobudol právoplatnosť rozsudok krajského súdu sp. zn. 10 Co 566/2015 z 29. júna 2016, ktorý potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 10 C 9/2013 zo 4. decembra 2014 a v časti spôsobu plnenia ho zmenil tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Zo spisového materiálu ďalej vyplýva, že proti rozsudku krajského súdu z 29. júna 2016 podal žalovaný v 2. rade 23. septembra 2016 dovolanie, pričom súdny spis spolu s dovolaním bol najvyššiemu súdu predložený 7. septembra 2017.

17. Keďže sťažovatelia podali ústavnému súdu sťažnosť, ktorou namietali porušenie označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní až 22. decembra 2017,

teda v čase keď k porušovaniu nimi označených práv postupom okresného súdu už nemohlo dochádzať, ústavný súd sťažnosť v zmysle § 25 od. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľov nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2018